

<https://www.lindelof.nu/sverige-blir-allt-djupare-inblandat-i-irakkriget/>

Sverige blir allt djupare inblandat i Irakkriget

Av Peo Österholm 2020-11-22 i lindelof.nu

Regeringens proposition 2020/21:21

Fortsatt svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen. Stockholm den 14 oktober 2020

Stefan Löfven

Ann Linde

(utrikesdepartementet)

Regeringen vill förlänga den svenska krigsinsatsen i Irak. Men nu handlar det inte längre om att bara vapenutbilda. De svenska officerarna skall uppgraderas. De ska nu vara med och leda krigsinsatserna. *”Det svenska bidraget kommer i huvudsak att utgöras av personal som bistår de irakiska försvarsstyrkorna med rådgivning och mentorskap. Stabspersonal deltar i planering och ledning av genomförandet av insatsen”*, skriver UD.

Regeringen har lagt en proposition till riksdagen (<https://data.riksdagen.se/fil/24F8067E-8FD5-45EE-B730-812F88F7FDE7>) om fortsatt krigsföring i Irak, som behandlas i riksdagen den 9 december. Maximalt 220 personer skall kunna sändas till Irak. Insatsen motiveras med att *Islamiska Staten* skall bekämpas. Terrorsekten IS beskrivs fortsatt som ett verkligt hot mot hela regionen.

Hur det är med detta hot kan diskuteras. De militära operationerna ska ske i största samförstånd med Iraks regering och i nära samarbete med det irakiska försvarsdepartementet. Man kan därför misstänka att hela krigföringen är ett sätt att stärka och bekräfta regeringen i Bagdad som en legal regim. Denna utmanas dock sedan ett år tillbaka – precis som i Belarus – av en stark folklig oppositionsrörelse.

Oktoberrevolutionen, som rörelsen kallas, är uppkallad efter de demonstrationer som startade i oktober förra året. Under det år som gått har 700 demonstranter dödats och tusentals skadats. Att organisera dessa demonstrationer innebär akut livsfara. I landet fortsätter nämligen oförtrutet det förtryck mot den irakiska befolkningen som påbörjades redan för 17 år sedan genom USA:s och Storbritanniens invasion.

Oktoberrevolutionen vill en gång för alla göra slut på de krig mellan USA och Irak som pågått i landet de senaste 40 åren och vållat mellan fyra och fem miljoner irakiernas död. Ett Irak utan utländska trupper är rörelsens

kanske viktigaste krav. Men Sverige sällar sig till de länder som tvärtom vill befästa utländsk militär närvaro i Irak.

Den irakiska regimen ligger i den internationella korruptionsligans absoluta "toppskikt". Den har försnillat det mesta av de medel som skulle använts till att bygga upp det krigshärjade landet, den har raserat det irakiska rättsväsendet liksom den sekulära välfärdsstat Irak en gång var och tillsammans med ockupationsländerna i stället infört en stat baserad på religiös sektarism med väpnade miliser som härjar i landet. Det är alltså med denna regim Sverige skall fortsätta samarbetet, för att skapa "stabilitet", tillsammans med USA och flera andra länder inom ramen för den USA-ledda OIR, *Operation Inherent Resolve*.

Irakierna har nog ingenting emot stabilitet. Men hur den stabiliteten ska se ut vill de bestämma själva. Oktoberrörelsen vill ersätta USA:s och OIR:s stabilitet med nolltolerans vad gäller korruption, alla utländska trupper ut ur landet och införandet av nya vallagar så att landet för första gången kan hålla rättvisa och demokratiska val. Utrikesminister **Ann Linde**, som står för propositionen, har förtjänstfullt varit aktiv och tydlig när det gäller att ge stöd åt demonstrationerna i Belarus. Något stöd till demokratiörelsen i Irak hör man ingenting om.

Den svenska insatsen motiveras av att Islamiska staten påstås vara på uppmarsch igen. Insatsen sker enligt propositionen "på irakisk inbjudan" och därmed enligt folkrätten, menar regeringen. Det är då viktigt att påpeka att Iraks regering fortfarande måste betraktas som en marionettregim, tillsatt sedan USA och Storbritannien störtade Baath-regimen 2004 efter att året före ha företagit en invasion helt i strid med folkrätten. Några demokratiska val har inte hållits i landet sedan dess. Sveriges insats blir mot den bakgrunden en inblandning i Iraks inre angelägenheter och den svenska insatsens folkrättsliga legitimitet avsevärt försvagad även om det råkar vara Iraks regering som har efterfrågat den.

Insatsen saknar FN-mandat, men FN:s säkerhetsråd har beslutat att hjälpa Irak med att utreda och lagföra IS-terrorister. Det låter trösterikt och vällovligt. Men det framgår inte av propositionen var terroristerna skall ställas inför rätta. Något fungerande rättssystem finns inte i Irak. Domare som försöker följa lagen har mördats. Mutor är landets betalningsmedel. Och hur blir det med de brott som begås dagligen mot den irakiska demokratiörelsen? För att inte tala om brott som begåtts under hela den olagliga och brutala krigföring som Irak tvingats utstå de senaste decennierna.

USA:s krigsmakt har begått folkmord i Irak. Nu skall den hjälpa till att ställa Islamiska Staten inför rätta, en sekt som är ett direkt resultat av 2003 års invasion. IS uppstod i de amerikanska fånglägren som ett svar på den amerikanska invasionen. De utländska trupper som nu i ökad takt skall

stationeras i Irak och där amerikaner utgör den största styrkan, är därför knappast en lösning på problemen, utan snarare lika mycket ett del av dem.

Insatsen har som sagt inget FN-mandat, men FN manar ändå sina deltagarländer att delta i kampen mot IS. Man måste då komma ihåg vad många irakier anser om FN efter 90-talets benhårda sanktioner. De förorsakade 1,5 miljoner irakiers död och efter invasionen 2003 stannade FN kvar i landet och sågs som en del av invasionen.

Sverige kommer nu, om propositionen går igenom, ingå i den militära arbetsgrupp som leder och planerar de militära insatserna. Svenska officerare skall arbeta som stabspersonal *”för att bemanna staber och för mentorskap av de irakiska säkerhetsstyrkorna”*. Det handlar alltså inte längre bara om vapenutbildning utan om att leda själva operationerna.

Riksdagsledamöterna måste erinra sig att de amerikanska styrkornas krigsföring under kriget mot IS 2014-2017 inte skiljde sig från krigföringen under invasionsåren. När IS drevs ut ur Mosul, IS *”huvudstad”*, bombades stora delar av staden och tiotusentals invånare dödades. Hur kommer svenska soldater – och svenska officerare i stabsläge – att agera om de uppmanas delta i liknande situationer?

Nato går nu också på allvar in i Irak. De utländska styrkorna i OIR skall samordnas med NMI, *Nato Mission Iraq*, med mycket intima relationer till Iraks försvarsministerium. Natos insatser i krig, som i Afghanistan eller Libyen, verkar inte avskräcka den svenska regeringen. Om den svenska uppgraderingen har något samband med att Nato nu också får en mer aktiv roll i Irak får man hoppas att riksdagsdebatten kommer att klargöra.

Har svenska regeringen gjort någon utredning om vad detta betyder för eventuella hot, inte bara mot de svenska militärerna utan mot Sverige som nation? Det finns ingenting om detta i propositionen.

Sverige får med insatsen *”utveckla Sveriges bi- och multilaterala säkerhets- och försvarspolitiska relationer”*, som det heter propositionen. *”Tillgången till internationella kontaktnät verkar positivt på våra internationella förbindelser och samarbeten”*. Är det detta som är baktanken, själva drivkraften, till Sveriges deltagande, alltså inte Iraks säkerhet?

Det må vara att alltihopa sker *”på Iraks begäran”*. Men samtidigt har inte bara demokratirörelsen utan faktiskt även Iraks parlament krävt att samtliga utländska trupper måste lämna landet. Inte bara USA:s. Även Sveriges.

Hur får Sveriges regering ihop allt detta?

